

Ståstedsanalysen

Gjennomføring av SWOT i Ståstedsanalysens fase 3; Samlet vurdering.

SWOT-metoden kan bidra til dialog og kunnskapsbygging omkring arbeidet med Ståstedsanalysen, og til at skolen får gjennomført skolebasert vurdering (jf. forskrift til Opplæringslova § 2-1).

Ståstedsanalysen er delt inn i tre faser. I fase 1 analyserer og vurderer skolen dataene som er samlet i Skoleporten og eventuelle andre lokale data. I fase 2 foretar skolen en egenvurdering av skolens praksis. I fase 3 skal skolen vurdere den kunnskapen som skolen har fått gjennom fase 1 og 2. Vi foreslår SWOT-metoden som en analysemetode for fase 3.

SWOT- metoden er en strategisk analysemetode som benyttes for å identifisere styrker, svakheter, muligheter og trusler. Det finnes mye materiell om SWOT-metoden. På norsk brukes betegnelsen SWOT selv om det er et akronym av engelske ord (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Både innholdet og prosessen i en SWOT er viktig. SWOT-metoden kan bidra til dialog og kunnskapsbygging om skolens ståsted og gi hjelp til å prioritere retning for videre arbeid mot bedre måloppnåelse.

SWOT skjemaet

Styrker (S)	Svakheter (W)
Muligheter (O)	Trusler (T)

Eksempler på bøker som omhandler SWOT og strategisk analyse: J.-A. Johannesen og B. Olsen (2008), *Skoleledelse – skolen som organisasjon*, Fagbokforlaget, Bergen. G. Roos, G. von Krogh og J. Roos (2002), *Innføring i strategi*, Fagbokforlaget, Bergen, 3. Utg. B.R. Løwendahl og F.E. Wenstøp (2003), *Grunnbok i strategi*, N.W. Damm & Søn, 2. Utg.

Hvilke styrker har skolen vår? Hva er våre svakheter? Hvilke muligheter ser vi? Hva slags trusler må vi ta hensyn til? Når vi vurderer styrker og svakheter, har vi fokus på nåsituasjonen til skolen. Hva forteller de ulike dataene om situasjonen i skolen? Når vi vurderer muligheter og trusler, har vi et fokus på framtiden, mulige scenarioer og hvilke risiko disse medfører.

Selve SWOT- metoden kan utføres manuelt med gule lapper og flippovertavler eller ved hjelp av digitale verktøy. Det er vesentlig at prosessen sikrer kollektiv refleksjon, og at den enkelte får tilstrekkelig relevant informasjon. Involvering skaper oppslutning om endringsarbeidet.

Forberedelse: Skoleleder, lærere og andre ansatte oppdaterer seg på og analyserer data (fase 1) og gjennomfører kollektiv refleksjon over skolens praksis (fase 2).

Hvem deltar: Skoleledelsen, lærere og andre ansatte møtes for å gå gjennom situasjonen i skolen med utgangspunkt i SWOT-skjemaet. Alle ansatte involveres i denne prosessen. Dere kan løse dette på ulike vis avhengig av blant annet skolestørrelse.

Dersom skoleleder mener det er hensiktsmessig, kan andre aktuelle interessenter tas med i arbeidet med analysen, for eksempel representanter fra FAU og elevråd.

Gjennomføring: Metoden fordrer at dere legger til rette for dialog i passende grupper om styrker, svakheter/ utfordringer ved dagens praksis. Gruppene foreslår ulike muligheter for videre utvikling og vurderer disse i lys av eventuelle trusler/ risiko. Slik finner dere fram til nye utviklingsområder. Bruk gjerne gule lapper og flippover / digitale verktøy som hjelp i prosessen:

- A. På mindre skoler kan hver enkelt i personalet notere styrker, svakheter, muligheter og trusler på hver sin lapp. På en større skole kan personalet i grupper komme frem til hva som er de viktigste styrkene til skolen.
- B. Styrkene kan formuleres i stikkord på lapper som så festes på en tavle slik at alle kan se dem. Deretter gjentas prosessen for svakheter, muligheter og trusler.
- C. Hele personalet må arbeide med og ta stilling til alle de fire dimensjonene av SWOT-metoden for å få et godt nok overblikk. Gjennom dialog og prioritering kommer personalet fram til mulige utviklingsområder.
- D. Skoleledelsen systematiserer resultatet av SWOT-analysen og legger disse inn i Ståstedsanalysen.
- E. Ledelsen legger frem et forslag til prioriterte utviklingsområder på et personalmøte.
- F. Når utviklingsområdene er valgt, legger skoleleder inn en samlet vurdering og de valgte utviklingsområdene i Ståstedsanalysen.
- G. Ståstedsanalysen er nå gjennomført.

Skriftlig oppsummering: Rapporten kan leveres skoleeier som innspill til kommunens tilstandsrapport. Skolen må selv arkivere rapporten.

Videre arbeid: Skolen bruker kunnskapen i egen virksomhetsplanlegging. Kommunen tar med seg ny innsikt inn i kommunens plan- og utviklingsarbeid.